

Oszályozás		551.44	
Budapestre vonatkozó újságcikkek		Idő "1959"	
Szerző:	Mancha László	Személy	
Cím:	BUDAPEST FELFEDEZÉSE	Helyszám	
Forrás:	A FÖLDALATTI BARLANGCSODÁK		
	<i>Egyetemi lapok</i>	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
	1959. dec. 12.	(Idő)	
		(Hely)	

Aligha van még egy fővárosa a világnak, amely olyan különleges, nagyszabású, érdekes és szép barlangrendszerek fellett illetve mellett terülne el, mint éppen a mi Budapestünk. A Duna jobb partján a festői szépségű budai hegyvidék Rózsadomb-környéki villanegyedeiben a mit sem sejtő járókelek ugyancsak elcsodálkoznak, ha egy pillanatra, röntgenszemekkel, betekintheznek a föld mélyébe. Mert mit is látnának? Szédítő mélységben szövevényes barlang-alagutak beláthatatlan sokaságát, hosszú kilométerekre terjedő térbeli labirintusokat, gótikus ívelésű csarnokokat, földalatti tavacska felé siető csörgedező patakok, csipkefinomságú rózsaszínű kővirágok erdejét...

Suhanjunk hát végig gyorsan a gondolat szárnyán e mesés földalatti utakon, legalább olyan könnyedén, mint amilyen nehéz e barlangrendszerek valódi bejárása.

A Mátyáshegyi-barlangban járunk. Hatalmas, egymásra dobált háznagyságú sziklák között és alatt vezet utunk. Szemünk csak nehezen szokja meg a mindent átható sötétséget. Lassan azonban látni kezdünk. Egyszer az az érzésünk, hogy kőbe faragott rohanó folyam kellős közepén vagyunk. Ez a szeszélyesen csipkés kioldott falu „Vadvizek útja”. Másszor nagy térségben sziklakulisszák sorakoznak megigézően. Ez a „színházterem”. De nini, milyen merészen ívelő kőviadukt hajlik át felettünk amott? Meredek kürtőkön lefelé haladva sziklaívek alatt meghúzódó víz tükre csillan meg előttünk. Ez a barlang legmélyebb pontja, a Tó.

Pálvölgyi barlang. A Mátyáshegyi-barlang ikertestvére. nek tűnik először, bár korántsem olyan nagyszabású labirintus. Itt-ott feltűnnek különböző színben játszó cseppkölefolysók, sőt kisebb-nagyobb cseppkövek is.

De nézzünk át egy percre a **Ferenchegyi-barlangba**. Rózsá-illat üti meg orrunkat, vagy csak képzelődünk? Igen, csak képzelődés, mert olyan élet-hűen szép színes rózsalugasban járunk. Nyíló rózsákat mintázó kővirágok borulnak fölénk. Egy síkban húzódó, egymásra közel merőleges, magas, keskeny, gótikus ívelésű folyosók rendszerében vagyunk. De mi az? Csak nem jégbarlangba kerültünk? Mint a frissen hullott hó, úgy sziporkáznak lábunk alatt a hófehér gipszkristályok.

Miért hagyjuk utolsónak a **Szemlőhegyi Kadie barlangot**? Azért tesszük ezt, hogy ha már kifáradtunk volna a gyönyörködésben, legyen még végül ami ennek ellenére felvilla-

nyozza érzékeinket. Sok szépet alkotott a természet e város alatt, de itt két kézzel szórta kincseit. Tündérek palotája ez. Óriási csarnokban milliárdnyi kővirág közt bámulunk. Nincs egy gombostűfej nagyságú szabad hely a falakon, mit ne volna be a legkülönbözőbb színben és alakban szegfű és rózsá. Közöttük, mint elrejtett briliánsok ragyognak mély tü- zükben a kalcit kristályok ezrei. Ebben vagyunk, vagy csak álmodunk?

Valóság ez, nem álom. A mélyből feltörő forró víz hozta létre évmilliók során, mely a Budai-hegység mészkő, márga és dolomit rétegeit hasadékok mentén áthaljárva összesen mintegy 10 km hosszúságban oldotta ki — mai ismereteink szerint — szűk repedések falát tágas üregek-ké, felszín felé haladó útjában. Azok a gyógyító hatású hévforrások, amelyek most a Duna vonalában és szintjében törnek fel, valamikor a Rózsadomb magasságában láttak napvilágot. A felszín felé haladó források kezdetben roncsolták a kőzetet, barlang-alagutak labirintusát kivájva, később stagnálva lehültek, és a belőlük kiváló ásványi anyagokkal pazarul feldisznították járataik falát. Sok esetben agyagos törmelékkel el is tömték járataikat, miközben teljesen visszahúzód- tak mélyebb szintre szállva. Végül működésbe léptek a felszíni vizek is, amelyek tisztára mosták az oldhatatlan üledékektől e barlangrendszer járatait.

A Mátyáshegyi barlangban

Máshol, a világ más táján alig ismeretes ez a fogalom; hévizes barlang. A Budai-hegyek mélye pedig ilyen harlangokkal van tele. Szinte bizonyosra vehető, hogy nagy részüket még nem ismerjük, hiszen az eddig ismertekre is csak a véletlen vezette rá az embert.

Mancha László
III. évf. geológus